

Pensioenkeuzes: effect op de uitkeringsstroom voor een heteroog deelnemersbestand

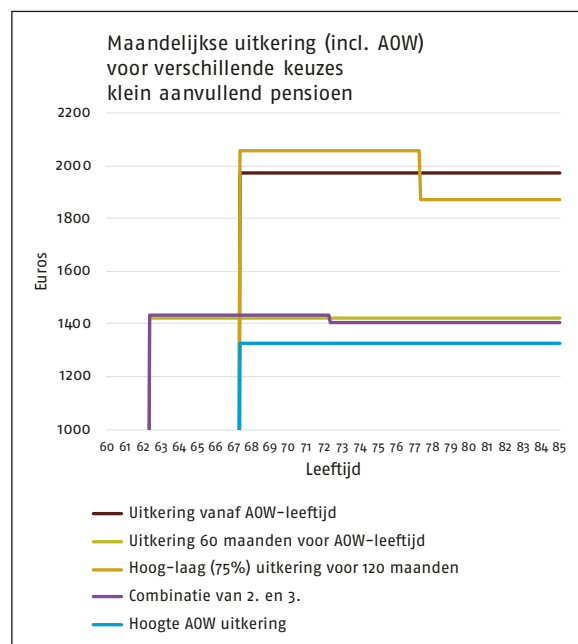
“De keuzevrijheid van deelnemers mag niet leiden tot ongewenste situaties”

Servaas van Bilsen (UvA), Johan Bonekamp (TIU) en Eduard Ponds (TIU en APG)

Individen kunnen op verschillende manieren de snelheid waarmee het pensioenkapitaal wordt opgenomen beïnvloeden. In dit artikel wordt onderzocht welk effect keuzevrijheid op de hoogte van de pensioenuitkering kan hebben. We laten zien dat te veel keuzevrijheid mogelijk kan leiden tot ongewenste situaties waarbij de deelnemer veel minder pensioen krijgt dan in het geval waarbij geen keuzemogelijkheden worden benut. Een manier om dit te voorkomen, is door conditionele keuzevrijheid toe te passen: deelnemers kunnen hun pensioenvermogen naar wens gebruiken, mits aan bepaalde voorwaarden is (en blijft) voldaan.

Voornaamste bevindingen

- Slechts één van de beschouwde fondsen staat pensionering toe vanaf 55-jarige leeftijd, de rest vanaf 5 jaar vóór de pensioenleeftijd.
- De hoog-laag-constructie of een uitkering ineens heeft weinig invloed op de pensioenuitkering.
- Weinig verschillen tussen pensioenfondsen ten aanzien van de hoog-laag-constructie: hoge uitkeringen stoppen doorgaans na 10 jaar.
- Vervroegde pensionering heeft de grootste impact op de pensioenuitkering, vooral in combinatie met een hoog-laag-pensioen.
- Binnen de Wet Verbeterde Premieregeling (WVP) heeft vervroegde pensionering een veel grotere impact op de pensioenuitkering dan onzekerheid over het rendement op aandelen.

Figuur: Maandelijkse pensioenuitkering (inclusief AOW)

Kernboodschap voor de sector

- Vervroegde pensionering heeft de grootste impact op de uitkeringsstroom, vooral voor deelnemers met weinig opgebouwde pensioenrechten.
- Zorg voor conditionele keuzevrijheid zodat pensioenfondsen recht kunnen doen aan de heterogeniteit in inkomens en vermogensbestanddelen van individuen.

Meer weten? Lees het artikel **'Keuzes rondom pensioen: implicaties op uitkeringsnelheid voor een heteroog deelnemersbestand'**